

**ΠΩΣ
ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ
ΝΑ ΠΡΑΞΟΥΜΕ
ΗΘΙΚΑ;**

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ

Αν....

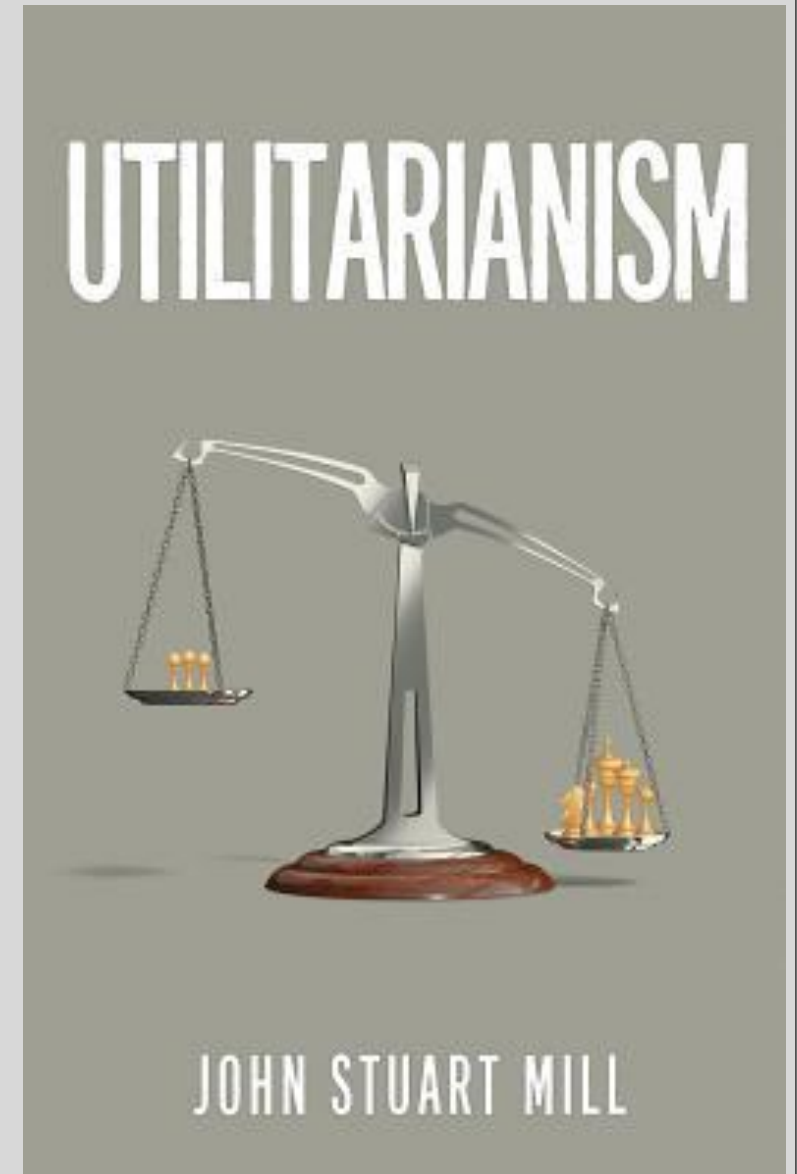
- Δουλεύεις σε μια επιχείρηση και από τα χέρια σου περνούν πολλά λεφτά.
- Αν είχες την ευκαιρία να αφαιρέσεις και να κρατήσεις ένα μέρος από αυτά τα λεφτά...
- Αν με αυτά τα λεφτά θα γινόσουν πλούσιος... τί θα έκανες;

Θα κρατούσα
τα λεφτά

Δεν θα
κρατούσα τα
λεφτά

ΩΦΕΛΙΜΙΣΜΟΣ (utilitarianism)

- Πρέπει να κοιτάζουμε τις συνέπειες των πράξεών μας.
- Σκοπός των πράξεών μας πρέπει να είναι:
 - Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ **ΩΦΕΛΕΙΑ**
 - ΓΙΑ ΟΣΟ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΑΡΙΘΜΟ ΑΝΘΡΩΠΩΝ
- Και... τί σημαίνει **ΩΦΕΛΕΙΑ**;
- Η ικανοποίηση, η ευχαρίστηση εκείνων που θα ωφεληθούν από τα αποτελέσματα της πράξης μας



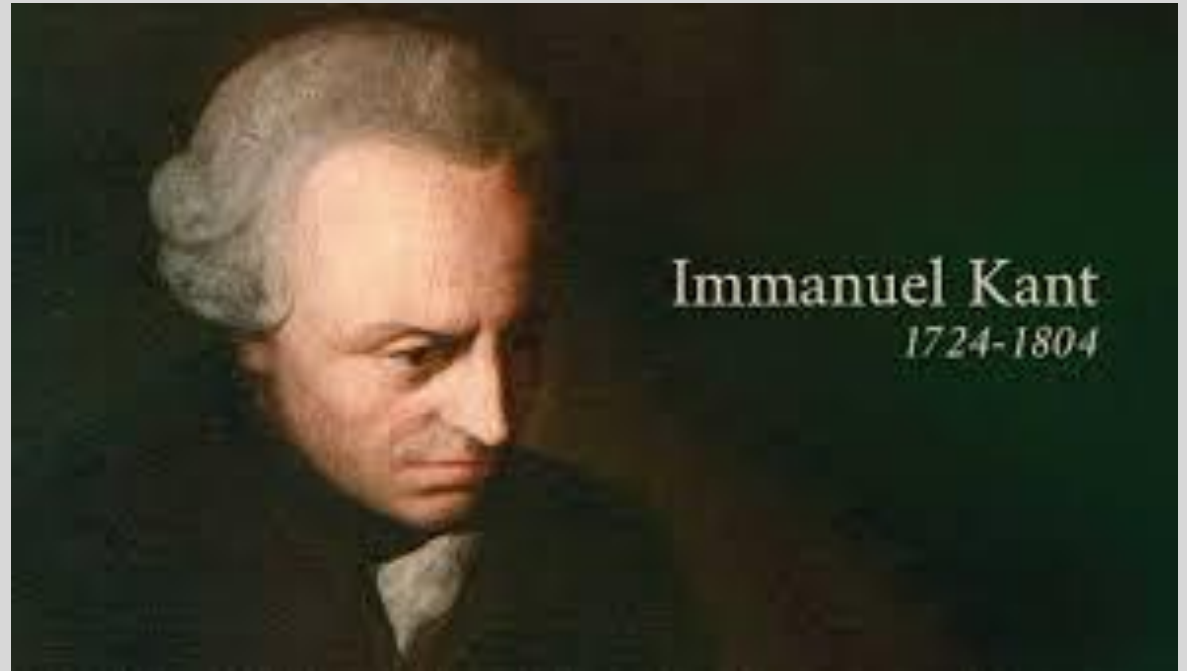
Κι αν... αποσυνδέσουμε την ηθική από τις συνέπειες των πράξεων;

- Μήπως πρέπει να ψάξουμε το τί είναι ηθικό λίγο πιο νωρίς;
- Δηλαδή... όταν **αποφασίζουμε** τί θα πρέπει να πράξουμε, πώς σκεφτόμαστε ηθικά;



Ο Immanuel Kant

- Οι ηθικές μας κρίσεις πρέπει να έχουν **καθολικό χαρακτήρα**.
- Τί σημαίνει αυτό;
- Αυτό που θεωρώ ηθικό, να ισχύει όχι μόνο σε μια συγκεκριμένη περίπτωση αλλά σε όλες τις περιπτώσεις.
- Π.χ. δεν μπορώ να λέω:
- Ο Χ καταχράστηκε τα λεφτά, άρα είναι απατεώνας
- Ο φίλος μου καταχράστηκε τα λεφτά, αλλά...είχε ανάγκη, πεινούσε...



Kant: ΚΑΤΗΓΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΓΗ

- Είναι η κεντρική αρχή του ηθικού νόμου.
- Οι ηθικές μας κρίσεις πρέπει να είναι καθολικές, να ισχύουν σε όλες τις περιπτώσεις, και όχι επιλεκτικά
- Ο ηθικός νόμος δεν συνδέεται με τους στόχους και τα αποτελέσματα. Ισχύει σε κάθε περίπτωση.
- Είναι προϊόν **ορθολογικής** σκέψης



Kant: ΚΑΤΗΓΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΓΗ

- Π.χ. στο δίλημμα «να κρατήσω λεφτά από το ταμείο, επειδή έχω ανάγκη», η σκέψη σύμφωνα με τον Καντ θα ήταν:
- «Αν όλοι οι υπάλληλοι έκαναν το ίδιο, θα μπορούσαν οι επιχειρήσεις να λειτουργήσουν?»
- Ένας ορθολογικός άνθρωπος, λέει ο Καντ, δεν θα μπορούσε να αποδεχτεί κάτι τέτοιο. Ο ηθικός νόμος έχει απόλυτη ισχύ, όχι... a la carte!



Και τί κερδίζουμε με τον ηθικό νόμο, κ. Kant?



Όταν σκεφτόμαστε
ορθολογικά μπορούμε να
συμβιώνουμε αρμονικά,
bro.
Και να είμαστε ελεύθεροι.
Ελευθερία δεν σημαίνει
αναρχία ή ασυδοσία στις
επιλογές μας.

Και τί είναι για σας η ελευθερία, κ. Kant?



Ελευθερία είναι η
αυτοδέσμευση.
Είμαστε ελεύθερα λογικά
όντα. Βάζουμε μόνοι μας
τα όριά μας γιατί
σεβόμαστε τα (ίσα)
δικαιώματα των άλλων

Δηλαδή, ποιος είναι ο στόχος των πράξεών μας, κ. Kant?



Ο στόχος μας δεν είναι να χρησιμοποιούμε τους ανθρώπους ως μέσα για να πετύχουμε τους δικούς μας στόχους. Αλλά να σεβόμαστε τους ανθρώπους, τα δικαιώματα, την αξιοπρέπειά τους.

Ο άνθρωπος είναι σκοπός, όχι μέσο



Ο άνθρωπος είναι σκοπός:
Σεβόμαστε τα δικαιώματα των
άλλων, τους αντιμετωπίζουμε
ως ισότιμους.

Ο άνθρωπος ΔΕΝ είναι μέσο.
Δεν τον χρησιμοποιούμε, δεν
τον εξαπατούμε, δεν τον
αντιμετωπίζουμε ως κατώτερο
απλά για να κάνουμε τη
δουλειά μας.

Προβλήματα της θεωρίας του Kant



Μήπως η κυριαρχία του ορθολογικού, ηθικού νόμου, που είναι πάνω από όλα είναι πολύ... απόλυτη, άκαμπτη, αυστηρή; Ας δούμε μερικές απόψεις του που θέλουν συζήτηση...

Προβλήματα της θεωρίας του Kant



Είναι εύκολο κ. Καντ να βρούμε τον κανόνα για το τί ΔΕΝ πρέπει να κάνουμε. Όμως είναι δύσκολο να συμφωνήσουμε σε κανόνες για το τί ΠΡΕΠΕΙ να κάνουμε...

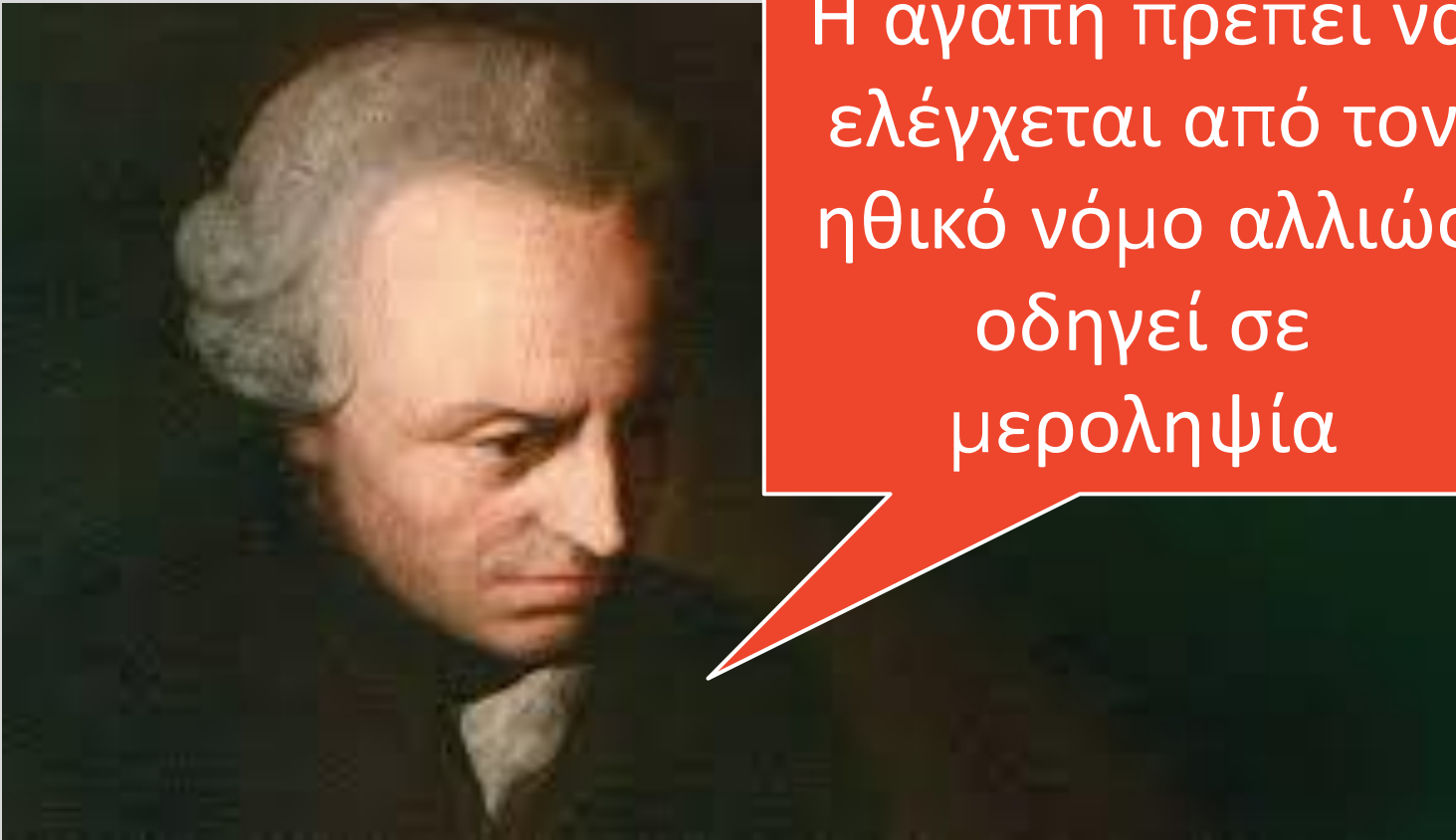
Προβλήματα της θεωρίας του Kant



Το ψέμα
καταδικάζεται σε
κάθε περίπτωση

Κι αν πρέπει να πω
ένα ψέμα
όπωςδήποτε για να
σώσω έναν αθώο;

Προβλήματα της θεωρίας του Kant



Η αγάπη πρέπει να
ελέγχεται από τον
ηθικό νόμο αλλιώς
οδηγεί σε
μεροληψία

Η αγάπη δεν έχει
πάντα ένα
«υποκειμενικό»
στοιχείο;